

50

LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIJETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

ŠTEV. (NO.) 188.

CHICAGO, ILL., TOREK, 30. SEPTEMBRA — TUESDAY, SEPTEMBER 30, 1941

LETNIK (VOL.) L

Naziji udarili proti Čehom — Novi boji besne v Ukrajini

Trdijo, da izvajajo
Čehi sovražne čineNovi protektor dal aretirati češkega min. predsednika
ter proglasil izredno stanje v šestih okrožjih. —
Češka sabotaža na stalnem porastu.

London, Anglija. — Proti Čehom v nazijskem česko-moravskem protektoratu so se, kakor je bilo objavljeno iz Berlina, podvezle v nedeljo najstrožje odredbe, in sicer zaradi "številna rajhu sovražnih činov," kakor se povdarja v poročilu.

Nemci so dali aretirati češkega min. predsednika gen. Alojzija Eliasa, in vojno stanje je bilo proglašeno nad šestimi okrožji, namreč nad Prago, Brnom, Moravsko Ostrovcem, Kladnom, Kraljevim gradom in Olomoucom.

Kakor se v tukajšnjih čeških vladnih krogih trdi, so Čehi povzročali v resnici skrajne težkoče nazijem. Sabotaža je stalno narasla. Večje število nemških vojaških vlakov je bilo poginanih v zrak in transportacija je bila v številnih drugih ozirih ovirana. Kmetje so ponotni napadali in zanetili velika žitna skladišča, podnevi pa so nato prirejali grozljive gladovne pohode. Delavci po tovarnah pa so izvajali takozvano pasivno stavko, namreč, da so bili pri delu skrajno počasni, in se je vsled tega znižala produkcija na splošno do 50 odstotkov; posebno občutno je bila prizadeta Skodova tovarna za municijo.

Omenjeni udarec na Čeha je odredil novi nemški poglavar nad češkimi provincami, pomožni protektor R. Heydrich, in sicer takoj drugi dan, ko je nadomestil 68 letnega prejšnjega protektorja von Neuratha, ki je zaprosil za odpustitev zaradi slabega zdravja. Heydrich se je izrazil napram predsedniku Hacha, da so "neodgovorni elementi, plačani od sovražnikov Evrope," zagrešili sovražne čine, na kar je nastopil z zgoraj omenjenimi ukrepi. Hacha mu je nato dal za gotovilo, da bodo uradniki protektorata sodelovali z Nemci, ter obenem izdal proglas na češko prebivalstvo, naj se ne da izzivati od sovražnikov rajha.

O novem protektorju Heydrichu, ki je ravno kar prispel na Češko z Norveške, kjer je pred kratkim enako brezobzirno nastopil proti tamkajšnjemu prebivalstvu, povdarja neka tajna češka radio postaja, ki se sliši tukaj vsako noč, da je "najbolj krvooločni mož med vsemi krvooločnimi naziji." Poslan je bil na Češko, nadaljuje radio, da izzove Čeha k odkritemu uporu ter jih nato spravi na kolena, "toda edinost češkega ljudstva bo izjalovila ta nazijski načrt."

Proglasitvi izrednega vojnega stanja bodo najbrž sledile smrtne obsodbe, dolgi zapori in zaplembe premoženja. Bržkone morajo biti zaprta tudi

SHEBOYGANČA-
NI V CHICAGIAmeriško-slovensko združenje
priredilo idealen izlet v Chi-
cago. — Blizu sto rojakov
(inj) se udeležilo izleta.

Chicago, Ill. — (Izvirno) — Zadnjo soboto, 27. septembra, sta pripeljala dva velika busa blizu sto slovenskih mož, fantov, žena in deklet iz Sheboygana, Wis., ki so se udeležili lepega izleta v Chicago. Izlet je imelo v oskrbi Ameriško-slovensko združenje, ki so si ga ustanovili vrli Slovenci v Sheboyganu kot nekako domačo državljansko in socialno organizacijo, ki vzgaja svoje člane v dobre državljane, v dobre Slovence in dobre Amerikance ter potom te organizacije Slovenci in skupnosti iščejo politične smernice, ki so za njihovo mesto in okrožje najbolj prikladne in koristne.

Organizacijo vodi agilno vodstvo, ki mu načeluje agilna ga. Mary Fale, ki si vedno prizadeva, da daje imenovana organizacija rojakom v naselbini vse vrste zanimivosti. Eno med temi so tudi skupni izleti v razne kraje. Letos so imeli izlet zadnjo soboto v Chicago.

Izlet so priredili tako-le: Iz Sheboygana so privozili najprej v Brookfield, na zapadni strani mesta Chicage, kjer so si ogledali sloveči brookfieljski zverinjaki. Tu sta izletnike pričakala gg. Jožef Fajfar in Anton Krapenc, ki sta jim razkazala vse najzanimivejše točke v zverinjaku. Izletniki so ogled zverinjaka zelo uživali. V slovenski gostilni Antona in Mary Golenko na Blue Island Ave. pa je organizacija že v naprej naročila skupno kosilo za vso skupino, kjer so obedovali med 1. in 2. uro. Tu so skupino pričakali (Dolge na 4. strani)

ANGLIJA BO MORALA
UDARITI, PRAVI KANADEC

London, Anglija. — Namig na to, da se Anglija resno pripravlja na ofenzivo, je izrazil zadnji petek general McNaughton, poveljnik kanadskih čet v Angliji. Napram skupini kanadskih urednikov, ki ga je obiskala, je namreč dejal: "Do napada na kontinent bo moralo priti." Dostavil pa je, da do tega najbrž ne bo prišlo prej, dokler Nemčija ne poizkusi, napasti britansko otočje. Kadar pa se bo podvil napad, je povdaril, bodo kanadske čete na svojem mestu, češ, da so te "meč, naperjen proti srcu Berlina."

vsa gledališča in drugi javni lokali.

TUDI ITALIJANI BODO
ZMRZOVALI

Rim, Italija. — Letošnjo zimo bodo tudi Italijani bridko občutili. Omejitve za nabavo kuriva so namreč skrajno pogojene. Premoga bodo lahko dobili le 30 odstotkov tiste količine, ki jim je bila dovoljena zadnjo zimo, in povrhu je natančno določeno, kdaj in koliko časa se sme kuriti. V severni Italiji ne bodo smeli napraviti ognja pred 1. decembrom, v srednji pred 10. decembrom, dočim se v južni Italiji prične kurilna sezona šele 20. decembra. Obenem je odrejeno, da se bo smelo v severni Italiji kuriti le po 10 ur na dan, v srednji in južni pa ne več kot sedem.

PRETEPI MED NAZIJI IN
FAŠISTI

London, Anglija. — Načelnik izgnane grške vlade se je izrazil v petek, da je dobil poročila iz Grčije, da pride tam, kaj do pogostih spopadov med nemškim in italijanskim vojaštvom. V splošnem kažejo tamkaj Italijani več discipline kakor pa Nemci, je dejal.

ODPOSLANEC PRI PAPEŽU
OBISKAL LONDON

London, Anglija. — M. C. Taylor, Rooseveltov odposlanec v Vatikanu, je prišel zadnji petek semkaj z aeroplanom s Portugalske. Njegov prihod je bil najbrž nepričakovan, ker ni bilo nikakih običajnih sprejemov, ter je dobil Taylor zanj brez dvoma naročilo od Roosevelta. Kakor se eden tukajšnjih listov izraža, obstoja verjetnost, da se pritiska na Italijo, naj zapusti osiše in sklepe separatne mir. Nekaj drugi list pa omenja, "ako bi šlo po Rooseveltovemu, bi papež odkrito stopil na plan proti Hitlerju."

LAKOMNOST ŠKODOVALA
ANGLIJI, PRAVI JA.

Chicago, Ill. — Nekaj poslanec v japonskem parlamentu, po imenu J. Kasai, je imel v petek tukaj govor, v katerem je povdaril, da je lakomnost Anglije veliko pripomogla k temu, da se je Japonska pridružila osi. Dejstvo je, da je med zadnjo vojno Japonska v veliki meri pomagala Angliji; vozila ji je avstralske čete, varovala jo na Pacifiku ter preprečila je vstajo v Indiji. Ko pa je vojna minula, pravi, si je najboljši plen prisvojila Anglija, dočim je Japonski dovolila le nekaj manj vrednih vulkanskih otokov.

WPA NAMERAVA POVIŠA-
TI PLAČE

Washington, D. C. — Komisar WPA, H. O. Hunter je objavil zadnji petek, da ima v načrtu splošno povišanje plač delavcem, ki so zaposleni na WPA projektih in katerih je nad en milijon. Zvišani stroški za življenje zahtevajo to, je dejal. Mera zvišanja se še ni določila, vendar pa, kakor je omenil, bo najbrž okrog 10 odstotkov. Dostavil je, da se pričakuje na zimo povišanje številnih delavcev na WPA.

Bitke tudi na dru-
gih delih fronte

Naziji poročajo o novih uspehih v Ukrajini. — Rusi trdijo, da se njih ofenziva na osrednji fronti nadaljuje, ter, da odbijajo nazije pri Krimu in pri Leningradu.

PO KAT. SVETU

New York, N. Y. — Na aeroplanu so pred kratkim odpotovali v London neki katoliški duhovnik, neki presbiterijanski pastor in neki judovski rabi, da se udeležijo tamkaj konferencie kristjanov in judov o učinkih protiverške vojne. Ime duhovnika je Rev. Donovan.

Madrid, Španija. — Pomanjkanje duhovnikov je postalo v Španiji tako občutno, da se bodo morali škofje obrniti na Vatikan za navodila in pomoč. Ponekod mora en sam duhovnik oskrbovati po 14 mest.

Vatikan. — Poročila, ki so bila priobčena v ameriških listih, češ, da se je papež izrazil napram Taylorju, da se ne more nobena vojna smatrati za pravično, in da je zato odklonil Rooseveltov predlog, za sodelovanje pri vojni proti nazijstvu, niso resnična. Tako se je povdarilo v vatikanskem glasilu Osservatore Romano.

Vatikan. — Iz tukajšnjega informacijskega urada je bilo poslanih 35.000 pisem raznim družinam z obvestilom, kje so člani njih družin, ki so bili poslani v Afriko, ali pa postali vojni ujetniki. Urad tudi za druge dežele vrši enako delo.

SMRT UGRABILA DVE SLO-
VENSKI ŽRTVI

Chicago, Ill. — Zadnji petek si je smrt izbrala kar dve žrtvi med tukajšnjimi slovenskimi življenji. Prvi, po katerem je zamahnila, je bil John Oman, ki je umrl v bolnici. Druga njena žrtev pa je bil Martin Senica.

John Oman je bil doma iz Kokrice na Gorenjskem, od koder je prišel v Ameriko pred 35. leti. Zapušta enega sina in eno hčer tukaj, v Evropi pa šest sester in tri brate. Pogreb se je vršil ta ponedeljek zjutraj pod Zefranovim vodstvom s sv. mašo v cerkvi sv. Stefana in od tam na Resurrection pokopališče.

Martin Senica je bil v petek še na svojem delu, kjer pa mu je postalo slabo in, ko se je udaljal domov, na 6058 So. Talman ave., je tamkaj kmalu nato nanaglo izdihnil. Doma je bil iz Obrha pri Toplicah ter star 58 let. V Ameriki je bil 40 let. Tukaj zapušta ženo, tri sine, dve hčeri in eno sestro; v Evropi pa tri sestre in enega brata. Pogreb se vrši pod Zefranovim vodstvom ta torek zjutraj ob poldnesetih v njegovega doma v St. Rita cerkvi, na 63. cesti in Washenav ave., kjer bo maša ob 10. uri.

London, Anglija. — Nazijska armada v Ukrajini je na noče pohodu. Tako se je ta ponedeljek zjutraj objavilo iz Berlina z dostavkom, da je ta pohod tako uspešen, da je bilo tekom 24 ur zajetih 20.000 Rusov. Obenem poročajo naziji, da njih baltsko brodogojstvo obstrinja razne ruske morske postojanke okrog Leningrada, predvsem Kronstadt, ki zapira dohod k Leningradu od morske strani.

Rusko poročilo ne omenja nikake nove ofenzive nazijev v Ukrajini, pač pa povdarja, da se sovjetska ofenziva na osrednjem delu fronte še vedno nadaljuje, ter, da so Rusi pri prodiranju proti Smolensku zasedli 10 nadaljnjih vasi.

O boju za polotok Krim pravijo Rusi, da so srditi, vendar pa, da niso z njimi Nemci doslej še nič dosegli, češ, da še niti en sam njihov vojak ni stopil na polotok sam. Enako ljute bitke divjajo še vedno za Leningrad, pravi rusko poročilo, toda s povdarmom se dostavlja, da so brambovi, "absolutno prepričani, da ne bodo Nemci nikoli vzeli mesta." Nasprotno, na nekaterih točkah so jih Rusi še nadalje vrgli nazaj.

ZAKRKNJEN MORILEC OB-
SOJEN NA SMRT

Chicago, Ill. — Samo 70 minut je zadnji petek vzelo porotno sodbo, ki je obstojalo iz sedmerih žensk in pet moških, da je odločilo usodo 19 let starega B. Sawickija, proti kateremu se je vršila sodna obravnava zaradi člena nad nekimi policistom. Pravzaprav je bila proti fantu vložena obtožba zaradi štirih umorov, vendar se je obravnava vršila le glede enega, in ta je bila dovolj usodna zanj. Obsojen je bil namreč na smrt na električnem stolu. Kakor so se porotniki izrazili, so videli, da je obtoženi nepopoln človek, ki je tip, ki je nevaran za človeštvo. Vseskozi je kazal nenavadno zakrknjenost. Ze prej se je zrazil, da ne vidi nič posebnega v umoru; obravnava je smatral za "good show", in izrek porote je sprejel s smehljajem ter se takoj obrnil k sodnemu slugi, sedečemu poleg njega, naj mu da zavoj cigaret, za katerega sta stavila. Sluga je dejal, da ne bo smrtne obsodbe, Sawicki je stavil, da bo.

in nato spreved na Resurrection pokopališče. — Odbor društva sv. Stefana naproša člane, naj se v ponedeljek zvečer ob 7:30 zberejo pred cerkvijo sv. Stefana, da gredo skupno molit k rakvi pokojnika.

Tragedija slovenskega naroda

Nemški narod ni nikdar živel na pokrajinah severne Jugoslavije (Slovenije), vsa ta zemlja, ki so jo sedaj zasedli Nemci, je bila že od časa Rimljanov in Kelto, docela zasedena s Slovenci.

Slovenski značaj te zemlje

Od časa Rimljanov in Kelto je bila vsa zemlja severne Jugoslavije, ki so jo sedaj zasedli Nemci, radikalno in docela slovenska. Nikdar ni nemški narod živel na te zemlji.

Celo po podatkih, ki jih navaja nemška "Tagespost", 1. maj, 1941, je bilo po rezultatih ljudskega štetja (ki ga je izvedla Slovincem nenaklonjena nemška avstrijska uprava leta 1910) na vsem slovenskem ozemlju, ki šteje 1.144.298 prebivalcev, samo 105.300 prebivalcev, ki so se takrat priznavali k nemškemu jeziku (da so to morali storiti tudi ti, soči in tisoči Slovinci, ki so bili v gospodarski odvisnosti od nemških gospodarjev, je obče znano): v tej številki so upoštevani tudi kočevski Nemci.

Pri volitvah v dunajski državni zbor leta 1911 so v vseh podeželskih okrajih Slovenije, na bivšem Kranjskem pa tudi v vseh mestih in trgih, zmaga-li kandidati Slovenskih strank; na bivšem spodnjem Štajerskem kandidati "Slovenske kmečke zveze", politične organizacije Štajerskih Slovinci, ki jo je leta 1906 v Mariboru ustanovil dr. Anton Korošec; na bivšem Kranjskem pa kandidati "Slovenske ljudske stranke." Na Štajerskem so v mestih in trgih dobili Nemci sicer večino, toda le, ker je bila volilna geometrija v prid Nemcem in ker so bili po mestih in trgih Slovinci gospodarsko odvisni od Nemcev, ki jih je favorizirala avstrijska vlada in država. Na slovenskem Štajerskem so ob volitvah leta 1911 dobile posamezne stranke: Slovenska kmečka zveza 28.407 glasov, slovenska liberalna stranka 10.982 glasov, slovenski stranki obe skupaj torej dobili 39.389 glasov, socialna demokratska stranka, v kateri so bili v precejšnji meri tudi Slovenci organizirani, 3.342 glasov, nemške in nemcem prijazne stranke pa 5.224 glasov.

Po ljudskem štetju iz leta 1931 je bilo v Sloveniji 1.144.298 prebivalcev. Od teh s slovenskim maternim jezikom 1.077.679, z nemškim maternim jezikom 28.998; ali v odstotkih: s slovenskim maternim jezikom 94,18%, z nemškim maternim jezikom 2,58%, od katerih je bilo 4.223 inozemcev.

Duhovščina Lavantinske škofije je bila še v bivši Avstriji, t. j. pred svetovno vojno sarmat slovenska. Tudi bogoslužje: pridige, skupne molitve, cerkveno petje) je bilo že v predvojni Avstriji povsod na ozemlju Lavantinske škofije, t. j. v celoti spodnji Štajerski, samo in izključno slovensko. Le v Ma-

riboru, Celju, Ptuj, Sloven-ski Bistrici in Slovenjgradu je bila ob nedeljah poleg slovenskih pridig tudi po ena nemška pridiga za tamošnje nemške manjšine.

DODATEK

Poleg patra Zužka, je umrl v mariborski meljski kasarni tudi še profesor Gruntar.

Po najnovejših poročilih pa so baje umrli še naslednji duhovniki: Dekan v Križevcih pri Ljutomeru Wixel, star 74 let, zaprt v mariborski vojašnici. Profesor teologije v Mariboru dr. Schondorfer, 39 let star, zaprt v mariborski vojašnici. Gregor Zagorski profesor teologije v Mariboru, zaprt v mariborski vojašnici. Dekan Munda iz Dravograda Imenovanega so aretirali takoj po okupaciji. Delat je moral in mučili so ga. Prepeljali so ga v Celovec. Tam je umrl na posledicah redicije.

Slovensko sodelovanje

Washington, D. C. — Nemški napad Sovjetske Rusije, pogajanja med slovenskimi državniki, zlasti Poljakov in Čehoslovakov v Londonu s sovjetskimi ministrom, vzpostavljajo diplomatične odnose med Sovjetske Rusije s Poljsko, Jugoslavijo in Čehoslovako in naposled priznanje Čehoslovake od strani Združenih držav ameriških, vse to je imelo v Washingtonu zelo velik odmev med diplomatskimi zastopniki slovenskih dežel.

Kakor vedno je ta najdelavnejši jugoslovanski poslanik v Washingtonu g. Konstantin Fotić, ki je v neprestanem stiku z diplomatskimi predstavniki Sovjetske unije, Poljske in Čehoslovake.

G. Konstantin Fotić je priredil v svoji letni vili večerjo, na kateri je bil poleg odličnih osebnosti zaveznikega in političnega sveta tudi sovjetski veleposlanik g. Konstantin Oumanski.

Vse krajejo

Ivanu Hrustu je, tako poročajo iz Maribora, izginilo izpred neke gostilne v Mariboru 15 steklenic kisle vode. — Železničarjevi ženi Elizi Parcerjevi, so odnesli iz dvorišča v Mlinski ulici razne kose perila v vrednosti nad 800 dinarjev. — Prav tako je izginilo perilo postrežnici Antoniji Golobovi in sicer v vrednosti več sto dinarjev. — Zasebnici Elizabeti Ferencakovi, je neki žepar izmaknil na trgu denarnico, v kateri je bilo nekaj stotakov in vse skupaj odnesel. — To je bilo svedba pred vojno, kajti sedaj, ko je skrat Hitlerjeva država vse pobrala od naših ljudi, sedaj bi ne imeli taki uzmoviti nobene prilike kaj izmakniti.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi vsebnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnem, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Razumeti je treba pravilno

Trdijo, da je Hitler z gotovostjo upal na petokolonce v Ameriki, ko se je odločil, da pouzame križarsko vojsko proti boljševizmu. Vsaj pri papežu se je namazal, ko je pričakoval, da bo papež vsem katoličanom priporočal tega križarskega vojaka in romarja. Vatikan vidi skozi dilco in je dobro videl ljajka z rožnim vencem okoli vratu. Tu je Hitleru spodletelo.

Napadel pa je Rusijo, da pride do sirovin, ker Amerika pošilja Angležem in pride lahko še s puško. Upi na petokolonce v Ameriki se tudi nekaj niso obnesli, vsaj ne glede sirovin in pomoči. Tu je obveljala in velja Rooseveltova, ne petokolonska. Pri puški, toraj dejanskemu posegu v borbo od strani Amerike, je še na tehnični, in do tega morda res ne pride, saj bi niti treba ne bilo, ako pride Rusom zima na pomoč, in "vse po redu" Nemcem zmrzne.

Ali res spadajo amerikanski katoličani med petokolonce, kakor trdijo nasprotniki, je vrlo dvomljivo, je bolj natolcevanje in očrnjevanje katoličanov. Enako ne bo odgovarjalo dejanskim razmeram, da bi bil vsaj del katoličanov resnično petokolonski. Med petokolonce, če je taka označba pravilna, gotovo ne spadajo slovanski katoličani, dasi se v javnosti ne kažejo vplivni. Kdor govori in piše o amerikanskih katoličanih, misli večinoma na irske katoličane. Zopet je dvomljivo, ali bi Irce res želeli, da Hitler zmaga, ni pa nobenega dvoma, da ti Irce Angležem ne privoščijo nobene zmage, pač pa srčno želijo, da bi Angleži v borbi zgubili. Prav enako bo tudi pri nemških katoličanih. Pri Irceh gre za nasprotstvo proti Angležem iz stoletnih borb, pri Nemcih pa gre za udar za nemški narod, ako Hitler podleže. V javnosti pa so le Irce in Nemci na merodajnih mestih, in na njih strani so še Italijani, in vsi pojavi nasproti Rooseveltovi politiki izgledajo na zunaj kot izjave in pojavi amerikanskih katoličanov, dasi to ne odgovarja dejanskim razmeram.

Med Irce in Nemci pa je hudo petokolonce, ako je izraz pravilen. Morda se to na zunaj niti ne kaže, kakor je na znotraj. Treba je le iti med te kroge in poslušati, kako odkrivajo svoja srca. Nemec smatra vsakega za Nemca, kdor nemško govori, Irec pa tudi misli, da je vsak njegovih nazorov, ako je katoličan. Tako se izve, kako je med Nemci in Irce, in hudo petokolonsko je, o tem ni nobenega prekanja. Irec in Nemec postaneta blede pri vsakem poročilu, da Hitleru gre "po redu", pa ne gre vedno po redu. Tako stojijo razmere, ako se govori o amerikanskih katoliških petokoloncih. Ni vse petokolonsko, dosti pa je te petokolonske robe.

Rusi so se zadnje tri mesece dobro borili. Kljub temu, da so Nemci prodrli daleč v rusko ozemlje, so od odločilne zmage nad Rusi še daleč. Rusi so storili več, kakor svojo dolžnost. Kaj so storili zavzezniki Rusov? To kar pove beseda s tremi črkami "nič". Mesto, da bi skušali prijeti Nemce kje na kakšni drugi fronti, so menda Angleži šli na tri mesečne počitnice, misleč, zdaj ima Hitler opravlja z Rusi, mi lahko počivamo. Morda računajo še na "Yankeeete", da nastopijo pred njimi. Do takrat pa se John Bull lahko sonči. Zgleda, da Anglija še vedno vodi "chamberlainizem", drugače bi menda nastopali drugače, kakor nastopajo.

Velika država, kakor je Anglija s svojimi dominijoni in kolonijami po vseh delih sveta, bi lahko vodila najmanj dve močne fronte proti osi. Vojakov ji gotovo ne manjka. Če more Nemčija s svojimi 77 milijoni postaviti 7 milijonov vojakov na bojišča, koliko bi jih že mogla Anglija s svojimi 600 milijoni ljudi, ki jih dominira po raznih delih sveta? Toda razum Avstralcev se ni še nihče v angleških vrstah kaj posebno izkazal. Kaj pa Angleži sami? Kje so?

Če pade Rusija in če bi Hitler dobil pod svojo oblast rusko olje, ter krušno košaro Ukrajine, potem bo tudi

vsak nastop od strani Angležev prepozen. Kaj potem? Na to vprašanje bodo morali prej ali slej Angleži temeljito odgovoriti, ne s praznimi besedami, pač pa z temeljitimi dejanji.

Pred petimi meseci bi bil odpor Turčije petkrat toliko pomenil, kar bo pomenil, če pride do odpora sedaj. Ampak zgleda, da dežele proti katerim Hitler razpleta svoje pajčevine niso prav nič previdne. Za kak solidaren nastop z drugimi vred nimajo smisla. Nemški volk jih pa davi posamez eno za drugo. Če pojde tako naprej, ne bo dolgo, ko pride vrsta na zadnjo.

PRIJAZNO VABILO NA MEDENI PIKNIK

Lemont, Ill.
Spodaj podpisani v imenu vseh očetov frančiškanov v Lemontu prav lepo povabim vse rojake od blizu in daleč na medeni piknik, ki se bo vršil dne 5. oktobra, to je prvo nedeljo prihodnjega meseca.

Vsa leta nam je bil ta dan, ko smo se res od srca veselili in se skupno poslavljali od lepih poletnih izletov, naj bo že kamor je bilo, ali v Lemont ali drugam. Takoj za to prvo nedeljo pride navadno hladna zima, ne moremo nikamor več. Zato je prav, da se zadnjokrat pohitimo v prirodo in se pod jesenskimi drevesi pozabavamo.

Vsi, kar vas je, na medeni piknik!

Letos nam je Bog obilo letino dal, kakor še nikoli, zato mora biti tudi ta dan, dan posebnega veselja in posebne udeležbe.

Zjutraj ob enajstih bo sv. maša na romarskem hribčku pri groti, peli bodo med to sv. mašo rojaki od fare sv. Roka v La Salle, Ill. Zatem bo obed za goste iz bolj oddaljenih krajev, popoldan bo pa na pikniškem hribu prosta zabava. Imeli bomo razne igrice in sama Gospa Sreča bo navzoča pri štantih.

Ni Bog, da bi se ne hoteli odzvati na vabilo za tako lepo zabavo.

Pridite, pridite, pridite, ne bo vam žal. Kolikor bolj je žalosti v Sloveniji čez lužo, toliko bolj držimo skupaj mi Slovenci, kar nas je v Ameriki. Prišli bomo skupaj in se v prijazni uri marsikaj zmenili o ubogih rojakih v Sloveniji.

Potreženo bo z vsemi dobrotami, ki so običajne ob takih prilikah.

Vsaka nadaljna beseda je odveč. Vem, da ga ne bo rojaka, ki bi 5. oktobra z veselim srcem ne prihitel v Lemont.

Pozdravljeni!

P. John Ferlin,

GLAS IZ DOMOVINE

Mrs. Mary Willer, bivša večletna tajnica društva sv. Ane, št. 105, KSKJ v New Yorku je prejela dne 16. septembra pismo od nekega svojega domačina, živčnega nekje na Gorenjskem; isto se glasi deloma sledeče:

"Ljubljana, 24. avgusta, 1941
Draga nam in vsi ostali! Včeraj sem se vtihotal pa za par

dni v Ljubljano, da sem malo obiskal M... in znanca. Ona je z družino sedaj v Ljubljani, kjer si je najela stanovanje. Moža so že pred par meseci zaprli in potem, ker družine niso več dobili doma, samega odpeljali v Srbijo, v Kragujevac, kjer je pri dobrih ljudeh. Ker je pristojen v Ljubljano, delajo prošnjo, da se bo moglo vrnil v Ljubljano k svoji družini. Njihovo lepo hišo so zaplenili, tako, da sedaj nimajo nič; ko se bodo razmere uredile, bodo začeli na novo.

"Mi smo za enkrat še vsi doma in zdravi; zelo se bojim, da bi še nas ne izselili; nevarno je radi našega najmlajšega, ki je šele štiri mesece star. S preseljevanjem nam stalno groze, iz tega lepega ugodja priti kam v nezdrave kraje in revščino, je zelo hudo. Sicer so vsi izseljenci doli zelo lepo sprejeti, ampak če ni, pa tudi dati ne morejo; denarja in drugega se pa sme tako zelo malo seboj vzeti.

"Ljubljana" in Dolenjska z Notranjsko je pod Italijo, mi Gorenjci smo pa pod Nemci. V Ljubljani zelo lepo postopajo s prebivalstvom, da ljudje sploh ne občutijo, da je kakšna sprememba. Če se ti posreči iz Gorenjske priti v Ljubljano, je, kakor bi prišel na drugi, lepši svet! Nam je zelo hudo, da nismo vsi Slovenci skupaj.

"Pri nas je sedaj jako dosti dela; ceste se na veliko popravljajo in gradijo; tovarne so tudi dobro zaposlene. Draginja je na oba kraja precejšna; večina jedil je na karte. Ker ima vsak še kolikor toliko zaloge od preje, še ne stradamo; upamo pa, da bo ja kmalu konec teh zmed, preden bomo povrli zadnjo mast in špeh, za te stvari je najtežje. Prašičev letos ne bomo klali, ker jih ne bo v prosti prodaji; ni futra za prašiče, kajti kotuzo bomo namesto prašičev pojedli mi v kruhu in žgancih.

Pri nas, na Gorenjskem je bolj pusto. Maše ni nobene, ker je samo v Mošnjah en župnik, drugače ga ni na vsej Gorenjski. Radio aparate smo tudi oddali; časopisov nič ne dobimo iz Ljubljane, samo nemške. Otroci hodijo v šolo, kjer se uče nemško in pojo nemške pesmi, ter pozdravljajo po nemško. Ti se bodo najprvo uživali v nov način življenja. Tu pa tam so včasih kakšni dogodki, o katerih vam ne morem pisati, ki pa nas dobi

POZIV NA SEJO BARAGOVE ZVEZE

Predno smo se zavedli, je leto in več preteklo, odkar se je vršila zadnja seja Baragove Zveze. Čas je toraj, da se zopet snidemo in to v največjem številu mogoče v svrhu nadaljnjega delovanja za vse potrebne priprave k tej akciji. Vsi čutimo, da je zanimanje za Baragovo Zvezo prepočasno in prelento. Kaj je vzrok temu? Če je predsednik B. Z. morda premalo bržen, vnu z njim! Če je pa kak drug varok, potem mora priti pri tem zborovanju na dan, da se ga odpravi in se začne delati bolj živahno in veliko bolj splošno za to, da bi bil Baraga čim prej prištet med blažene.

Seja Baragove Zveze se bo letos vršila 14. oktobra v Clevelandu, O. in sicer v cerkveni dvorani fare sv. Lovrenca na 3582 East 81st St. Program za isti dan je sledeči:

Ob 10. uri—Slovesna sv. maša s pridigo.

Ob 2. uri—Pričetek seje v dvorani pod cerkvijo.

Ob 7.30—Slovesni zaključek 40urne pobožnosti, pri kateri se moli pred Najsvetejšim za Baragovo beatifikacijo.

Razlog zakaj se vrši seja na delavnik je ta, da se da prilika, da morejo priti zraven tudi duhovniki izven mesta Clevelanda. Vemo, da je večini moških prisotnost pri seji po delu zabranjena na delavnik. Vsekako pa bo mogoče se vdeležiti profesionalistom, trgovcem in takim. Kjer pa možkim ni mogoče priti zraven, naj pošljejo žene na seja. Glavno je, da je zastopstvo iz vseh krajev. Prav posebno pa še vabimo uradnike in uradnice raznih slovenskih katoliških organizacij in društev, da prav gotovo pošljejo svoje zastopnike na to seja. Vabimo tudi zastopnike slovenskih katoliških listov in časopisov, da pošljejo koga na seja.

Za odbor
RT. REV. J. J. OMAN, predsednik,
ANTON GRDINA, podpredsednik,
REV. M. J. HITI, tajnik,
REV. GEORGE KUZMA, zapisnikar
VERY REV. A. URANKAR O.F.M., promoter.

razburjajo.

"Sinoči se je vrnil iz izgnanstva Jernačev Jernej; 70 letnik je moral zapustiti delo in oditi in dati mesto bolj zaželenim ljudem. Težka je naša usoda, posebno, ker ne vemo, kakšne dobrote nas še vse čakajo! Katarina je z vso družino nekje v Bosni brez vseh sredstev, saj še v M. ni nič imela. Johan je pa še ostal v M., ker je potegnil z novimi gospodarji. Mnogo ljudi je v teh težkih časih pokazalo svoje prave izdajalske obraze, tako da je človeka kar sram svojih ljudi. Tudi mi, ki bi radi za vsako ceno ostali na zemlji, katerih se drži kri in pot naših pradedov, moramo delati marsikaj, kar ni po našem srcu in prepričanju, zato nas menda narod ne bo pozneje sodil. Naša iskrena želja je samo ta, da nas puste na miru doma, pa če smo tudi lačni; samo ljubega miru, tega smo najbolj potrebni.

"Huda je ta vojska, naj bo vojak ta, ali ta, vsak misli dobro. Le kakšna in odkod ta sila, ki dela proti volji splošnosti? Ljudje so raztreseni na vse kraje; ako vprašas tega, ali onega, ti odgovori: 'Ujet, zaprt, pogrešan, odseljen, ušel' itd. Tako je torej dandanes pri nas. Glavno je pa le, hvala Bogu, da smo zdravi; če bo kmalu konec, bomo tudi zdržali.

"V K... je se na svojem mestu ter tovarna dela za državo; od teh jih tudi ne bodo nič selili.

"Pišite nam kaj, pa o tem, kar sem v tem pismu omenil, nič pisati in ne ljudem govoriti, kajti svet je tak, da se lahko vse izve.

"Vas pozdravlja Vaš

NEKAJ NOVIC IZ DETROITA

Detroit, Mich.

Zopet se je nabralo nekaj novic, katere hočem obesiti na ta veliki zvon.

Pri fari sv. Janeza Vianeya še dosti dobro napredujemo. Dekliško društvo Young Ladies Sodality so kupile prav krasen križev pot, katerega so nam blagoslovili Rev. Thomas Hoge, iz Johnstowna, Pa., na Veliki Smaren, dne 15. avgusta.

Naš pomožni g. župnik Rev. Raphael Stražisar so nas tudi zapustili. So namreč dobili farno na Willardu, Wis. Zelim jim obilo blagoslova in uspeha! — Ravno ko se enega duhovnika dobro navadimo, pa nam ga zopet vzamejo. — Na njegovo mesto smo dobili Rev. Clement Latijak. Čeravno so slovaške narodnosti, vendar še dosti dobro obvladajo naš slovenski jezik. So prav vesele narave. Torej jim kličemo dobrodošli k sv. Janezu Vianeyu v Detroit. — Tudi naj sporočim, da imamo pri nas še lepo navado, da skupno zapojemo "Angelsko češčenje" vsako nedeljo pri osmi sv. maši.

Tudi poroka smo imeli v soboto 20. septembra. Zenin je sin dobro poznane družine Frank Vihtelič iz Dearborn, Mich., nevesta je pa Lillian Smith iz Hazel Park, Mich. — Novoporočencema želimo obilo sreče in blagoslova v novem zakonskem stanu. — Pa še ena poroka bo in to v soboto 27. septembra. Zenin je Herbert Washburn, nevesta pa Margaret Medved, oba iz Calumeta, Michigan. Oba imata tukaj v Detroitu veliko sorodnikov.

Umrl je Ludvik Bahor, kate-

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Nov grob

Cleveland, O. — V Lakeside bolnišnici je zadnji torek 23. septembra umrl rojak Frank Hegler iz St. Clair Ave., v starosti 58 let. Tukaj zapušča dve hčeri, sina, tri brate, sestro Josephino omoženo Centa in še več drugih sorodnikov. Pokopan je bil v četrtek 25. septembra iz cerkve sv. Filipa Neri na Calvary pokopališče.

Smrtna kosa v Penni

Youngston, Pa. — Tukaj je pred kratkim umrla rojakinja Doroteja Arh, v starosti 46 let. Pokojna je bila doma blizu Celja na Stajerskem. Zapušča moža, pet sinov, tri hčere, tri brate in eno sestro.

Rojenice

Cleveland, O. — Vile rojenice so pred kratkim obiskale družino William Mramor in jim prinesle v dar krepkega sinčka prvorojenca, katerega so prav veseli. Dekliško ime srečne matere je bilo Louise Petrick. — Prijatelji izražajo častitke!

Na obisk

Pueblo, Colo. — Mr. in Mrs. Peter Pugel in Mrs. Mary Kogovšek, so se podali v državo Michigan. Mrs. Kogovšek je šla k svojemu sinu Rajmondu, ki je v Michigan Opera House, kjer sodeluje na odru. Fant je sposoben za vse. Igra namreč lahko na vse instrumente. Podjetnemu Rajmondu Kogovšek, ali kakor ga sedaj imenujejo Frank Hilton izrekamo vsi ki ga poznamo naše častitke. Vam pa, ki ste šli da ga vidite, pa želimo da bi se dobro zabavali in pa srečno pot. So rekli, da bodo obiskali tudi uredništvo Amer. Slovenca. — J. M.

Na obisk od vojakov

Pueblo, Colo. — Za 15 dni je prišel od vojakov na obisk k očetu in bratom ter sestri Mr. Paul J. Prijatelj. Domači so se močno razveselili njegovega prihoda. Njegov oče je naročnik Amer. Slovenca in Novega Sveta. — Pavle je fest fant in fest soldat, velik in postaven. — Zelim mu vse najboljše. — J. M.

rega smo vsi dobro poznali. Bil je star calumetski rojak. Naj počiva v miru!

Z delom se pa prav nič ne morem pohvaliti. Avtomobilska industrija je presekana na polovico, na "Defense" pa še niso pripravljeni, da bi vse zaposlili. — Toliko za danes, pa prihodnjic kaj več.

Poročevalec

Defense Savings Bonds, Series E. are available in denominations as low as \$25, maturity value, the cost of which is \$18.75. Ownership of Series E Bonds is limited to \$5,000 maturity value of Bonds issued in any one calendar year.

SKRITA NEVARNOST

(296)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko je divjaški vojšček skočil da pograbl deklico, jo je Tarzan zasibal z velikim loku in spustil.

Lahko je zaplaval v zraku in se spretno oprijela drevesne veje.

Takrat je pa Tarzan porabil svoje noge namesto orožja in brnil divjaka v glavo.

Toda eden spretnih divjakov je splezal na drevo proti Tarzanu da zamahne po Tarzanu.

NEDELJSKI KOTICEK

J. M. Trunk.

TEDENSKI KOLEDAR

5. Nedelja — 18. pobjin.
6. Ponedeljek — Bruno
7. Torek — Češčenje Rož. venca
8. Sreda — Brigita
9. Četrtek — Dionizij
10. Petek — Frančišek Boržiški
11. Sobota — Mater M. Dev.

PRVA NEDELJA V OKTOBRU

"Spačeno, srce se Gospodu gnusi, kateri pa priprosto ravna, ima svoje dopajenje nad njimi (Preg. 11, 20)".

Najbolj ostudna je zvitoš in hinavščina v verskih rečeh. Bog in ljudem se gnusijo one šleve, ki se delajo pobožna, "da bi jih videli ljudje (Mat. 6, 5)" in tako zakrivajo svojo hudo bogo in spridenost srca najbolj gnusno ono ljudstvo, "katero časti Boga z ustmi, njegovo srce pa je daleč od njega (Marko 4, 6)". Med temi so bili farizeji, morileci Kristu, sovi in največji zločinci, ki so se na zunaj kazali čisti ko pobeljeni grobovi, na znotraj pa so bili polni zadušljivega smrada in vsakega gnusa. (Mat. 23, 27). Ze Sv. Pavel svari prve kristjane pred njimi. "Bojim se pa, da ne bi kakor je kača prekanila Evo z zvijačo svojo, tako tudi pokvarile misli vaše od priprostosti, ki je v

Kristusu (2 Korinč. 11, 13)". Boj se jih in se jim niti ne približaj, "da te ne naredijo sinu peklenskega, dvakrat hujšega od sebe (Mat. 23, 15)".

Prava pobožnost je vedno združena z neko priprostostjo in iskreno odkritostjo. Oboje skupaj je prava modrost in dar božji. "Zakaj Gospod daje modrost in iz njegovih ust prihaja razumnost in spoznanje. On ohrani pravičnim blagost in varuje nje, ki priprosto hodijo, varuje steze pravice in brani pota svetih. Takrat boš spoznal pravičnost in pravico in spodobnost in vsako dobro pot (Pregov. 2, 6)".

Le na ravnem potu te bo Bog varoval po svojih angelih, na krivih potih moreš najti le hudiča, očeta vse prekanjenosti.

LEPOTE NAŠE ZEMLJE

"KOČEVSKA ŠVICA"

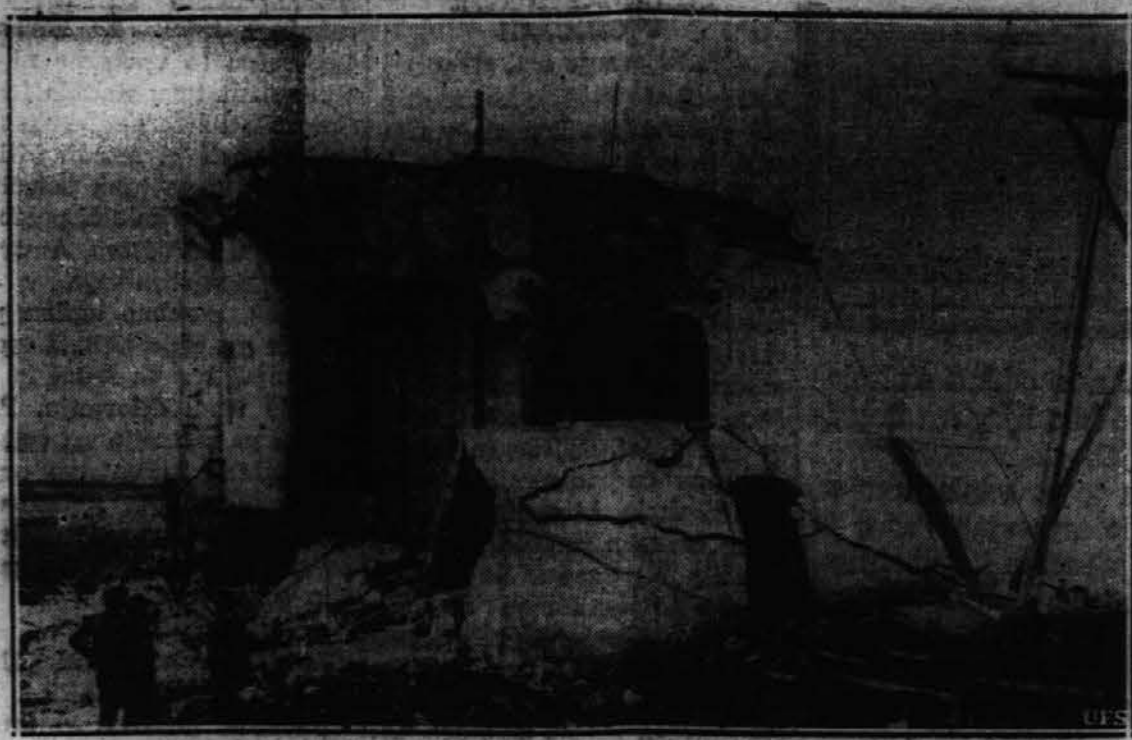
Gorenjska se ponaša z velikimi planinami. Dolenjska (v ožjem pomenu besede) navabi z romantičnimi gradovi, a Kočevska nas preseneča s skrivnostnimi temnimi gozdovi, med katere so kot oaze vsajene svežozelene livade in pisana polja z majhnimi, a ljubimi vasicami.

Pojdimo na kratek izlet v oni del Kočevske, ki je za tujce po svojih naravnih lepotah posebno privlačen, v tako zvano "Kočevsko Švico".

Iz Kočevja krenemo po državni cesti proti jugu. Minimo Dolgo vas — ki po dolžini za ljubljansko prav nič ne zaostaja — in Livold, ter se vzpnemo na dolgi štalcerski klanec, odkoder se nam nudi krassen razgled po vsem srednjem delu kočevske pokrajine. V Štalcerjih zapustimo državno cesto in zavijemo na desno po banovinski. Preko Novih laz nadaljujemo pot po neštevilnih krivuljah skozi slikoviti kraški svet. Pridemo v Kočevsko reko, vas, ki leži 16 km južno od Kočevja. Se danes se tu poznajo sledovi velikega požara, ki je pred leti uničil skoraj vso vas. Tu in tam štrli v zrak napoli porušeno zidovje, kar človeka navda z neko čudno tesnobo. Skoraj vse hiše so postavljene tako, da imajo ožjo stran obrnjeno proti cesti, kar je tipično za vse kočevske vasi.

Od tu se po lepi še skoraj novi cesti, po ostrih serpentinah spustimo v globoko dolino Reškega potoka, odkoder se začnemo zopet dvigati. Česta nas vodi skozi neskončne, zelo slikovite gozdove. Pred očmi se vrste najlepši gozdni motivi, polni pestrosti in romantike. Dvigamo se skoraj nepretrgoma, bolj in bolj nas objema hlad, zrak je vedno ostrejši. Slednjic se gozd pretrga in pred nami se pojavi nekaj hiš. To je vasica Pleš. Ozremo se nazaj in tedaj opazimo. Globoko pod nami se razprostirajo gozdovi, travniki in polja, vmes nekaj belih vasi. Niti zavedali se nismo, kdaj smo se povzpeli na višino skoraj 700 m. Gremo dalje mimo velike parne žage, na

SPITZBERGI BREZ ELECTRIKE

Britanska vojna ekspedicija na severno otokje Spitzbergov je, kakor je bilo že poročano, razdeljala vse tamkajšnje premogovnike, da ne bodo mogli služiti Nemcem. Gornja slika pa kaže razvaline električne centrale, s katero se je enako zgodilo.

nočetoča resa daje svežo rdečo barvo. Na južnem pobočju Ajbiga se rdeča barva rese lepo zliva z živomodrim encijanom in vijoličasto cvetecim rožmarinom.

V ta mirni, romantični gorski kotiček zahaja v zadnjem času vedno več tujcev, bodisi izletnikov, bodisi letoviščarjev. Med slednjimi so skoraj izključno Nemci z Vojvodine, a žal tudi med izletniki je le majhen odstotek Slovencev. Ni tu razkošnih vil, niti modernih hotelov; če hočeš tu prenočiti ali preživeti nekaj dni, morda tednov ali mesecev, moraš postati gost tega ali onega kmeta, ki ti postreže s prijetno, a ceneno sobico. Tudi za hrano, celo prvovrstno, je dobro poskrbljeno. Za letoviščarje posebno privlačna je od Borovca pičel kilometer oddaljena vasica Inlauf, ki se zadnje čase zelo prizadeva, da bi nudila letoviščarjem čim udobnejše zaklonišče. Baš letos je bil dokončan podaljšek banovinske ceste od Borovca do Inlaufa, tako da je do tu mogoč avtomobilski promet.

Od Inlaufa je še kake pol ure hoje do vrha 941 m visoke planine Krempa. Krempa (dije Krempa — škribina, vrzel) se je prvotno imenovalo gorsko sedlo med Borovsko gorjo in nadaljevanjem njenega grebena proti jugovzhodu. Splošno pa razumemo s tem imenom gorski greben od Borovske gore do tako imenovane Boriča. Krempa — cilj našega izleta — je najlepša partija iz "Kočevske Švice".

Kakor pobočje ljubke Golice, tako je tudi pobočje Krempa vsako pomlad pobeljeno s tisoči in tisoči narcis. Ko te odcveto, jih nadomesti modri encijan, a njim sledi rdeči ciklam. dočim se po vrhu grebena bohoti beli planinski nagelj tu in tam celo rododendrom. Proti kočevski strani se Krempa spušča z več ali manj strmimi pašniki — pozimi bi bili tu

idealni smučarski tereni — dočim nasprotna stran strmo pada proti dolini gorenje Kolpe.

Skoraj ni mogoče opisati presenečenja, ki ga doživimo ob pogledu na veličastno sliko, ki se nam nudi, ko po prijetni zlozni poti dosežemo sedlo Krempa. Pred nami zatiša globok prepad, na obeh straneh razorane skalnate stene in stolpi, vmes tisoči in tisoči temnih vitkih borov! Sredi globin se kakor kača vije nedaleč od tu na dan prihajajoča Kolpa. Izbrala si je strugo po dnu prelomnice in se skrbno, z vso doslednostjo, ogiblje vsakega najmanjšega griča. Zvesto jo spremlja bela cesta, ki vodi iz Broad v Cabar. Izza vrhovja se tu in tam pokaže temnozeleno gladina, tu zopet penče se brzice, vendar uho ne sliši njenega toka; predaleč, pregloboko je vse to. Čuje se le enakomerno šumenje temnih gozdov, ki se širijo pod nami in se izgubljajo v nedoglednih daljavah. Opaja nas močan, a blagodejen vonj po borih.

S sedla Krempa je odprta pot na dve strani: na levo na vrh Krempa, ali pa na desno na Krokarja (1112 m) in še dalje na Steinwand (1128 m). Vzpon na eni ali drugi vrh je zelo olajšan, odkar so kočevski fantje pod vodstvom nemških študentov zgradili udobne poti, sestoječe po večini z lesom utrjenih stopnic. Na posebno lepih, razglednih točkah so namestili preproste lesene klopcice, kjer se odpočijemo in naužijemo lepote, ki se vedno bolj odpira pred nami.

Vzpnejo se na vrh Krempa. Nudi se nam veličasten razgled. Na eni strani leži pred nami velik del kočevske pokrajine vse tja do Kočevskega snežnika, Fridrihtajna in Romi. V daljavi nas pozdravlja celo bele Kamniške planine. Kakor na dlani imamo pred seboj vasi: Borovec, Kočevsko reko, Nove laze, Štalcarje, Moravo, Prežo, Gor. in Dol. Bri-

go, daleč zadaj Ajbelj, Banja loka itd. Se mnogo veličastnejši je pogled na drugo — hrvaško stran. Sloviti Gorski Kotar nas pozdravlja v vsej svoji krasoti. Pod nami se zopet pojavi gorenja Kolpa. Tu pa tam se ozka tesen, skozi katero ubira svojo pot, razširi v prijazno dolinico, kjer je poleg reke našlo prostora nekaj njivic s skromnimi človeškimi naselji. Večidel so v tesni skrati vasi: Osilnica, Ribjek, Turke, Bosljiva loka, Gašperci, Kuželj itd. To so zadnje slovenske postojanke. Nekatere pripadajo že Savski banovini, kljub temu, da je prebivalstvo slovensko. Onkraj Kolpe se zopet dvigajo vedno večji griči in gore, pokriti z nepreglednimi gozdovi. Daleč tam zadaj opazimo počasi se premikajoč dim: vlak pelje iz Broda - Moravic proti Delnicam. Ozadje prihaja v vedno višje gorovje, ki se konča v Veliki in Mali Kapeli. Proti desni meji pogled na Rišnjak in Snežnik nad Sušakom, in še dalje proti zapadu preko čabranske kotline nas izza meje pozdravlja Notranjska z mogočnim notranjskim Snežnikom.

V neposredni bližini se dviga že omenjeni Krokari. Njegovo pobočje proti kočevski strani pokriva divji pragozd, dočim se proti Kolpi spušča s strmimi skalnatimi stenami. Nekaj posebnega so njegovi mogočni apnenčevi skladi. Neštevilne plasti so popolnoma ločene ter leže horizontalno druga čez drugo. Tako tvorijo cele vrste drznih, nedostopnih konzol. Ta, skoraj navpična stena Krokarija se nadaljuje v

DEFENSE BOND QUIZ

Q. How do I get the highest return on my investment in Defense Savings Bonds?

A. By holding each Bond for its full term of years you will secure the full maturity value. A Defense Savings Bond of Series E increases in value 33-1/3 percent if held for 10 years.

Q. Is the Government concerned over whether I buy my Defense Savings Stamps at post offices, banks, savings and loan institutions, retail stores, or elsewhere?

A. No. The Government is interested in having as many persons as possible take a hand in the National Defense Program. Toward that end the Treasury is making Bonds and Stamps available for purchase in the largest number of places possible.

NOTE. — To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

steno Ornega turna in še dalje navzgor ob Kolpi in Čabranki. Posebno slikovit je ogromen skalnat pomol nad vasjo Ribjekom tik nad Kolpo, tako imenovani Knezov rep. Ime je dobil po knezu Auerspergu, ki je tja jezdil na sprehod, za kar si je dal zgraditi posebno pot iz svojega gradica v Ravneh pri Borovcu.

Od sedla Krempa vodi lepa steza skozi divjeromantične predele proti Kolpi. V dobri uri si v Bosljivi Loki, kjer se v prijetni kopeli lahko osvežiš. Od tu moreš nadaljevati pot ob Kolpi, bodisi k njemu izviri, bodisi da jo pri izlivu Čabranke zapustiš ter se pridružiš slednji, ki te mimo svojih nešteti slapov in brzic privede v prijazno mestce in letovišče Cabar. Lahko pa sledeš Kolpi vzporedno z njenim

tokom mimo Kužlja v Brod na Kolpi in dalje mimo Fare na romantični grad Kostel.

Iz Borovca pelje še nekaj poti čez gorske grebene v dolini Kolpe in Čabranke. Ena gre preko gore Boriča, druga preko Brige na visoko ležečo vasico Rake, odkoder se skozi slikovite predele spusti skozi Šrobrotnik in mimo idilične cerkvice sv. Ane na Gašparce. Se lepša pa je pot, ki te povede proti zahodu v uro hodo oddaljeno vasico in gorsko sedlo Drago, odkoder se lahko spustiš po zelo romantični planinski stezi v dolino potoka Belice in od tu dalje k Čabranki.

Skušal sem vsaj približno prikazati lepoto tega od nas Slovencev tako zapostavljenega in pozabljenega dela Slovenije.

HELIJ

Nekako pred 70 leti so odkrili v sončnem spektru sledove plina helija. Ime helij so povzeli po soncu (grško helios). V teku razvoja tehnike je helij zaradi svojih lastnosti že davno prekorajčil pomen, ki ga ima samo za znanost. Zaradi nizke teže in negorljivosti je postal za polnjenje vodljivih zrakoplovov zelo iskan plin.

Zanimivo je, da je helij razširjen po vsej zemlji, čeprav se za prakso pridobiva v velikih količinah prav za prav samo v Ameriških Združenih državah, tako da ga niti ne bi smeli prištevati k najbolj "redkim" plinom v naravi.

Helij ne nastopa nikoli sam zase v pomembnih količinah. Pomešan je vedno v plinih v zraku, v vodi, v različnih mineralih, kameninah itd. in še tukaj v zelo razredčenem stanju.

Iskanje za helijem se je začelo v svetovni vojni. Med svetovno vojno in v letih neposredno po svetovni vojni so se po vseh večjih državah: Angliji, Ameriki, Franciji in Japonski vrgli na načrtno iskanje najdišč helija in na proučevanje možnosti njih izkoriščanja. Danes so nam po vsem svetu poznana najdišča helija, seveda pa se nahaja helij povsod samo kot primes zemeljskemu plinu in sicer v zelo majhnih količinah (od 0,0002 do 7 odstotkov). V Jugoslaviji imamo najdišče helija pri Bujavici in v Soko banji. Zemeljski plin v Bujavici ima primešanega tisočinko odstotka helija, v Soko banji pa desetinko odstotka helija.

V Združenih državah Amerike pridobivajo helij na več krajih. Da se pridobivanje izplača, mora nastopiti plin kot dovolj gosta primes izhajajo-

čemu plinu, obenem pa mora biti na razpolago tudi dovolj velika količina plina.

V Združenih državah so največja najdišča helija v Texasu, v tako imenovani "Cliffside Stmetur". Naravna skladišča plinov, ki vsebujejo helij, se razprostirajo pod 160 km dolgim hrbtom. Obenem z zemeljskimi plini so tam tudi najdišča olja. Zemeljski plini, ki vsebujejo helij, so napeljeni v Chicago po vodih, ki imajo skupno dolžino 1400 kilometrov, in po katerih gre dnevno 20 milijonov kubnih metrov plina. Pritisk plina, ki izhaja iz zemlje, znaša 30 oz. 50 atmosfer. Podzemeljska najdišča plinov so med seboj razdeljena v pet delov. Odstotek helija je v vsakem teh delov različen, vendar ne dosega velikih razlik.

Po dosedanjih raziskavah se je izkazalo, da se nahaja helij, kljub temu, da ga imamo na zemlji v tako majhnih količinah, skoraj v vseh kmeninah. Ta okolnost obenem opravičuje domnevo, da nastaja helij, ki ga dobivamo iz zemlje ob razpadu radioaktivnih snovi.

PROTI-RUSKI "PROSTO-VOLJCI" DEZERTIRAJO

London. — (S. B.) — Legije takojimenovanih "prostovoljcev", vojakov, ki so bili nabrani v raznih od Nemcev okupiranih državah za boj proti Rusom, so zdaj zaposleni precej daleč za bojno črto, kakor poročajo časopisi.

Te legionarje so potegnili iz bojne črte zato, ker so kar v velikih skupinah dezertirali v Rusijo in to že takoj ob svojem prihodu na fronto. Tem legionarjem je tudi prepovedano pošiljati ali sprejemati kaka pisma.

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače navse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, 50c stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in se- 75c danjo Zlato knjigo, obe za samo

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

VOJAŠTVO NA MANEVRIH

Oddelke ameriške armade na velikih vojaških vajah, največjih v zgodovini 2. svet. vojne, v državi Louisiana. Zadnje dni pa viharji in palivi občutno ovirajo manevre, vendar poveljstvo poudarja, da se mo-

Paul Keller

"Hubert"

ROMAN IZ GOZDOV

Ko sem prišel domov, je prišel v mojo sobo Tim. Opazil sem, da je bil zmeden in rekel je potrt:

"Milostljivi gospod, sicer moram odpovedati četrta leta prej; toda prosil bi milostljivega gospoda, da me odpusti iz službe čimprej."

"Zakaj pa, Tim?"

"Prosim, da bi mi ne bilo treba praviti razlogov. Rad bi skoraj od tod — jutri že!"

"Oho — jutri že!"

Pomisli sem nekaj trenutkov. Za božjo voljo, ali je bilo kaj resnice v Boltežarjevem govorjenju?

"Toda, Tim," sem rekel, "to ne gre. Nobenega drugega še nimam."

Tedaj je fant zajokal.

"Tu ne strpim več, milostljivi gospod!"

Brskal sem po svoji pisalni mizi; kajti nisem mogel skriti, kako razburjen sem bil.

"Tim, morebiti bi bilo dobro, če bi mi zaupali in mi povedali."

Niti on niti jaz nisva opazila, da sem ga naenkrat začel vikati.

"Ne morem, milostljivi gospod," je rekel.

"No, potem mi je žal, da vas ne morem pustiti iz službe. Imam svoje vzroke, da vas ne odpustim."

To je bilo rečeno neprevidno. Takoj je pograbil besedo.

"Kakšne vzroke?"

"No — no — kakšne vzroke? Drugače še nimam nobenega."

"Prosim, milostljivi gospod —"

"Ne!"

Priklonil se je in izginil.

Prišla je nemirna noč. Krvavo dejanje v prvih dneh pomladi mi je zagrenilo te sladke majniške ure! Kakšen človek iz gozda sem že bil!

In med najbolj čudovitimi vprašanji, ki so pestila mojo dušo, je vedno zopet vstajala Erikina podoba.

Sedaj sem vedel, da ljubim to dekle. Saj sem videl, kako jo je moja duša ozarjala, kako sem ovijal vse vence in cvetje okrog njene podobe, kako jo je iskalo moje hrepenenje, in kako je muka ljubosumnosti vzplamtela, če sem pomislil, da jo izgubim.

Oh, Hubert! Ko bi bil star petindvajset let, bi človek vse to lahko razumel. Star pa si šestintrideset in bi torej lahko bil pametnejši. Kaj pa poreko tvoji tovariši iz mesta, če bodo slišali, da se je zaročil Hubert z vaško učiteljico!

Nikoli nisem vedel, kako sladka in gorjupa je ljubezen, izkusil sem to šele v svojem življenju med gozdovi.

Drugo jutro sem že pred zajtrkom odšel z doma. Vse ljubke in grde prikazni pretekle noči sem hotel pregnati. Šel sem skoraj dve milj daleč. Nato sem postal lačen in sem zavil v neko gostilno v vasi.

Med potjo sem se dolgo mudil v gozdu in ko sem prišel domov, je bilo poldne.

Tim je izginil! Napeljal je bil Padovko, da mu je v vasi preskrbela voz in mu pomagala, naložiti dva kovčega, ki ju je, ka-

kor ji je rekel, moral sam oddati na kolo dvoru. V kovčegih je bila njegova imovina. S to se je odpeljal.

Ko mi je Padovka to povedala, sem se žalobno spozabil in jo ozmerjal. Tedaj je tudi ona pobrala svoje reči in jo pobrisala. Tako sem ostal z Matildo sam.

Kakor s prestola pahnjen in zapuščen vladar sem sedel v svoji sobi. Prve ure sem pravzaprav pretresaval le vprašanje, kdo bo krmil kokoši in prašiča, ki sem ga imel že mesec dni. In kdo bo snažil čevlje in nosil na mizo. Tako odvisni so "gospodski ljudje". Ker se boje majhnih vsakdanjih del, pridejo v odvisnost služabnikov.

Najbolj me je bolelo radi prašiča. Nad njim je obupala tudi Matilda, čeprav je bila boljše volje kakor jaz. Nobeden izmed naju ni vedel, kako se prašič pita; to delo je opravljal Padovka vedno kakor neke vrste skrivno umetnost.

Popoldne je prišel oče Janiš, naš pismo- noša. Ne vem, če je drugje ravnotako, ali podobno: naš vaški pismo- noša ima vsaka- ko nenavadne nazore o poštni tajnosti. Prebere vse moje karte, pripoveduje mi že s ceste čez plot na vrtu, kaj je napisano na njih; na primer: "No, gospod Hubert, vino ki ste ga naročili, je že odposlano." Ali: "Knjige v bukvarni nimajo pri rokah"; ali "Prav smešno karto vam nesem; pokazal sem jo pri 'Grozdu' in vsi so se smejali!"

Inozemske znamke očca Janiš odlepi za zbirko svojega vnuka. Pisem ne odpira; vse kar je prav: za to je preobziren. Nasprotno pa pripoveduje Padovki, ki ima pravico, da mu natoči kozareček žganja, o vsem, kar je prišlo za občno po pošti: da je prejel kovač pismo, pa mu ni povedal, kaj je v njem, kdo mu ga je pisal, kajti kovač je nepriljuden, godrnjav človek; da je naskrivaj dal Novakovi Emi že šest pisem in tri karte, ki jih ji je pisal njen vojak, da pa nobeden človek ne sme vedeti tega, ker bi bilo dekle sicer doma tepeno; da je trgovec že zopet dobil pismo od firme, pri kateri naroča kavo, in da je najbrž to opomin — in več takih poštnih skrivnosti. Starega žlobudravca imam rad.

Danes je prišel oče Janiš nenavadno hitro in že od daleč klical:

"No, strmeli boste, gospod Hubert; strmeli boste!"

Prav nič nisem bil radoveden, zaradi česar bom strmel, temveč sem vprašal:

"Povejte mi, oče Janiš, ali niste videli okrog poldneva na kolodvoru mojega Tima?"

"Seveda," je sopihal stari, "dobro, da ste me vprašali, gospod Hubert, sicer bi bil pozabil. Gospod Tim sporoča gospodu Hubertu, da ni mogel storiti drugega, da je moral od tod in da bo gospodu Hubertu pisal. Pozabil bi bil, gospod Hubert, ker sem čisto brez sape!"

"Zakaj ste čisto brez sape?"

"Stari Grčar je vendar le ubil Bianco!"

"Janiš! Od kod pa veste to?"

(Dalje prih.)

SHEBOYGANČANI

V CHICAGO

(Nadaljevanje s 1. strani)

kali g. Risto Sešlja, kot zastopnik generalnega konzula v Chisagi, in g. J. Jerich, urednik A. S. Po kosilu je ga. Fale kot načelnica izletnikov predstavila skupini g. Sešljo, ki je v lepih besedah pozdravil in nagovoril izletnike. Za njim je bil predstavljen tudi g. J. Jerich, ki je pozdravil skupino v imenu lista. Nato sta zapela skupini v zabavo gg. Jožef Fajfar in Anton Krapenc par zabavnih slovenskih kupletov, ki so jih vsi z velikim užitkom poslušali. Za zaključek je pa zapela še sheboyganska skupina himno "Hej Slovani" in tako je domača gostitev pri Golenkovi kar nad vse pristržno zaključila. Po kosilu je šla skupina peš do tiskarne "A. Slovenca" in si jo ogledala, busi pa so jih počakali pri slov. šoli, ki so jih na to odpeljali na ogled in razgled po mestu. Šli so skozi Washington in Jackson Park, od tam doli ob jezeru proti severu, da so si ogledali pročelje mesta Chicago, znameniti Grant Park in vožmet v njem, Lincoln Park in vso severno stran. Nato so krenili proti domu in upamo, da so imeli srečno in prijetno pot proti lepemu Sheboyganu.

Taki izleti niso samo zanimivi radi samih ogledov, ampak imajo še večji pomen. Za nas Slovence, ki smo raztreseni po Ameriki, so velikega pomena. Vse nekam bolj združeni se počutimo po takih izletih, boljše medsebojno spoznanje se ustvari in nehoti začetimo, da je nas Slovencev kljub temu, če smo maloštevilni, le nekaj, in če pridemo skupaj, čutimo večjo moč, večjo silo. Tudi za naše mlade so taki izleti posebno pomenljivi. Slovenski mladeniči, slovenska dekleta se med seboj spoznavajo in začetijo, da slovenstvo se res ne jenja že takoj za njihovim domačim pragom, ampak, da ga je nekaj še tudi drugod po Ameriki. In marsikomu pride na misel, zakaj se ne bi naši mladi bolj med seboj spo-

znali, mesto da ustvarjajo znanja s tujci. Za ohranjenje slovenstva to vsekakor ni brez pomena. Iz tega stališča je take slovenske izlete pozdravljati. Le bolj pogosti bi morali biti. Pa malo več časa jim določiti in prirejati jih s kakimi posebnimi programi. Vodstvo Ameriško-slovenskega združenja v Sheboyganu, posebno agilna predsednica ga. Fale, zasluži vse priznanje, ker se trudi in daje pobudo temu delovanju. Pripoznanje pa zaslužijo vsi vrli Sheboygančani, ki vodstvo organizacije in njihovo prizadevanje podpirajo in zraven sodelujejo. Le tako naprej. Sheboygan v tem oziru vodi!

GUTT OBSOJA BELGIJSKE LEGIONARJE

London, (ONA). — Camille Gutt, finančni minister belgijske vlade v pravnem stanju, je povedal belgijskemu ljudstvu, da je osvoboditev na pohodu. V svojem radio govoru na belgijsko ljudstvo v Belgiji, je povdarjal: "Pred enim letom sem vam govoril, potrpite, osvoboditev pride. Danes vam lahko kličem v polnem prepričanju; bodite prepričani, osvoboditev je na pohodu. Nikar ne vpisujte svojega imena v knjigo izdajalcev. Poroča se, da so belgijski častniki vstopili v protirusko legijo, da bi pomagali Nemcem umoriti našo državo. Njih aktivnost se opazuje od blizu in dan obračuna bo prišel."

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec!"

Listen to
PALANDECH'S
RADIO BROADCAST
Featuring a Program of
YUGOSLAV FOLK MUSIC
Every Saturday, 1 to 2 P.M.
STATION WHIP
1520 kilocycles (Top of the Dial)

MICHAEL TRINKO IN SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

(Pleskarji in popravilci ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarstvo (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za ceno. Nobene zamere od nas, če daste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovence prihraniti, da podamo naše cene za delo. Pleskarstva dela vršimo točno in za iste jamčimo.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam
in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska
Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki... Posluje že 47. leto.

Članstvo 37,000 Premožanje \$4,700,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 125.19%.

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, poštenu in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavarujete za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejša vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške podpore organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunki

Roosevelt je pred dnevi nekaj namignil, da bo treba misliti na "priprave za obrambo" še l. 1943. On mora imeti malo več pogleda v bodočnost, vse bodočnosti pa ne more videti. Vsekako izgleda, da bo še dolgo treba čitati vojna poročila, ki že zdaj presedajo. Dosti utegne biti časa tudi za — uganjanja, toraj za razne marnje.

A. S. je objavil nekaj "prekovanj" o razviku prihodnjih dni. Za vsa taka prerokovanja in napovedovanja velja: Take it or leave it — kakor se ti dopade! Spadajo med folkloristiko. Don Bosco, ki je bil pred kratkim časom proglašena za svetnika, je nekaj napovedal o nekem "Rdečem konju", ki bo prihajal celo v Rim in še dalje tja na zapad. Well, take it or leave it. Tudi meni včasih silijo razne muhe v možgane, in bleknem kako vsaj o črti Gdansk-Trst. Take it or leave it. Kalkuliram, ugibam pač. Imenuj te moje muhe prismojenosti, če hočeš, saj niti čitati ti ni treba. Takih marnj nikomur ne vsiljujem, moja lastna zadeva pa je, če jih za beležim in se potem tiskajo. Pri takih marnjih pa prihajajo v možgane celi tropi sitnih muh, namreč, kako bi se utegnile razmere zasukati, kaj in kako bi vse sledilo, ker Moskva, ki prihaja pri tem v poštev, ni le zagonetka, temveč je tudi prav ježasta zagonetka. Neki, ki vsaj mislijo, da vejo ali vidijo več, pravijo in trdijo, da ne bo šlo in ne pojde. Pa dobro. Niti od mene, niti ne od takih "nevernikov" ne odvisi, ako bi res nekaj prišlo iz Moskve in vzhoda, "barskega" vzhoda, ki se začne že za sedanjo hrvaško mejo, in se pomaknilo tja proti "kulturnemu" zapadu. Težko, da bi bil kdo uprašen, če mu je všeč, ali mu hudo mrzi tako pomikanje od vzhoda proti zapadu. Don Bosco govori o tistem konju, vzemi ali pusti.

To so le moje muhe, moje marnje. Naletim pa na nekaj bolj realnega. Dewitt Mac Kenzie piše dnevno komentarje o dogodkih po amerškem časopisu. Morda sam čitaš. Ne prerokuje, kvečemu le ugiba, ker že nad 20 let se je bavil z realnimi evropskimi razmerami. Iz dne 9. t. m. najdemo pri Mac Kenzieju: "If the Allies are victorious in this war, it isn't at all unlikely that the Moscovites will emerge as the dominant force in Europe as far west as the Rhine-and maybe farther." Črno na bellem. Poglej črto Gdansk-Trst in poglej, kje je Rena!

Dalje: "If Germany is defeated there is the strongest prospect, or as it seems to me, that Russia will take her place as the dominant power and that the influence isn't likely to stop in eastern Europe and the Balkans."

Mac Kenzie pa pride tudi na komunizem in svetovno revolucijo. Ali je njemu komunizem kaka sitna muha, ne vem in ne pove, meni je silno sitna. Mac Kenzie pravi: "... one of the cardinal policies of the Reds is that calling for world revolution, that is, the spread of communism to all lands. This crusade has been slowed down during the past fifteen years of Stalin's regime, to permit of the industrialization of Russia. However, it still remains a burning issue, and the European war may provide exactly the chaotic conditions favorable to the spread of communism."

So if Russia is on the winning side in this war, and emerges strong, the Red tide may surge across Europe to the Rhine at least."

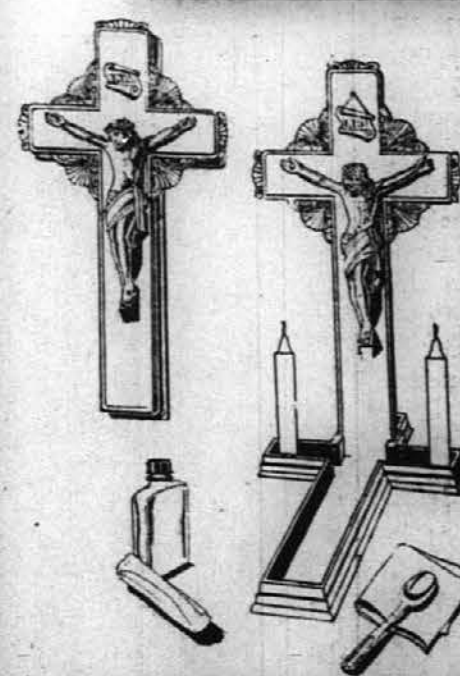
Take it or leave it. Ni treba meni ribati pod nos, da sem kot duhovnik pretiran nacionalist, ako kaj sličnega omenjam in zapisem, in če sem pri tem hudo prismojen, vsaj Mac Kenzie, ki piše za vrlo inteligentne ljudi, zapiše nekaj več, in nihče ne bo mogel trditi, da bi bil tak opazovalec — prismojen.

Naša domača inteligentnost (?) obstaja večinoma le v prepri, da je na zapadu med nami silno veliko kulture, na vzhodu pa le enako silno barbarstvo, ko je na obeh koncih vrlo malo kulture.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec!"

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUSNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 5523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

KRASEN KRIŽ

kateri tvori pripravo, ki se rabi ob času privedenja bolnikov. Narejen je po novem praktičnem načinu iz tako zvanega "Wood Fiber" materiala. Visok blizu 11 inčev. Narejen tako, da se vasa priprava, kot svečke, fliška za blagorjavljeno vodo, baste, priči, žilčke zloži v križ. Nato se načelna stran križa zapre kot pokrov in imate krasen križ za obešiti na steno. Narejen je v lepi orehovi barvi. Križ je vlt iz lepe svetle medenine. Te križe so začeli izdelovati pred kratkom kot posebno noveličeto in se radi praktičnosti zelo prodajajo.

STANE S POŠTINO: \$2.50

Znesek je poslati v Money order ali čeku s naročilom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Rojak se je čudil

kako je mogoče, da njegov sosed Frank ve toliko novega, ve toliko o raznih postavah, zakonih in marsičem drugem. Vse ve in ljudje ga poslušajo ko pripoveduje to in ono v družbi. On sam pa je tak nevednež. Nekega dneva je to "pogruntal". Videl je, da sosed rojak vsak dan stalno čita "Amerikanskega Slovenca", kjer so najnovejše vesti, vsa razna druga pojasnila in pouk o tem in onem. Naročil si ga je tudi on in zdaj je tudi on o vsem točno informiran. Naročite si dnevnik "Am. Slovenec" tudi vi. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50; za Chicago in inozemstvo \$6.00 letno; za pol leta \$3.00. Naročnino pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENE

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois